No. 3034 UTRECHT Woensdag 8 Maart 1939 56ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

DE PAUS

II.

Gelijk uit ons eerste artikel duidelijk bleek, is de Evangelische kern van de Kerkelijke hiërarchie waarin onder den monarch een oligarchie regeert volstrekt niet zo onvindbaar minimaal. Ze springt elken onbevangen Evangelielezer in de ogen. En alle latere functies en waardigheden zijn hier in duidelijke celdeling reeds aangelegd.

Gaan wij nu over naar het Apostolische tijdvak, om te zien, hoe zich reeds aanstonds deze kiemkern te ontwikkelen begint.

Door coöperatie wordt reeds vóór Pinksteren Mathias in het Apostel-college opgenomen, en later wordt aan Paulus en Barnabas hetzelfde voorrecht verleend, zodat hiermee het Apostelcollege tot 14 is uitgebreid. Geen wijding of handoplegging vindt daarbij plaats. Zij gelden als door Jezus zelf gekozen. Maar juist door de opneming van Paulus en Barnabas, die allerduidelijkst het mondiale gezag van het Apostelcollege erkennen, sluiten zich de vele nieuwgestichte Christelijke gemeenten van Klein-Azië bij de oer-gemeente van Jerusalem aan. U ziet, de Kerk is reeds uiterlijk aan het groeien. Maar ze groeit ook inwendig. Weldra toch kiezen de Apostelen hier onder de leerlingen 7 diakens om hen te helpen, misschien aanvankelijk slechts voor de lichamelijke werken van barmhartigheid, maar weldra ook voor de geestelijke. En Stephanus wordt juist in de uitoefening van het predikambt tot den eersten martelaar.

Boven deze diakens vinden wij nu al spoedig in Jerusalem en de andere gemeenten een college van priesters, aanvankelijk zowel presbyterio of ouderlin-[illegible]kopoi of opzichters genaamd. Ook deze waren door de Apostelen aangesteld, die zich zelf het opperbestuur over de door hen gestichte Kerken voorbehielden.

Deze priesters nu hadden wel een groot deel, maar niet de volheid van de macht, door Christus aan de Apostelen verleend, ontvangen. In Jerusalem staan zij toch na het uiteengaan der Apostelen onder het hunne jurisdictie beheersend opperbestuur van Jacobus den Meerdere. Hij was de eerste Apostel met een vaste zetel. Bij de snelle uitbreiding der gemeenten achtten verschillende Apostelen het nodig vóór hun vertrek naar elders aan sommige uitgelezen leerlingen de hele volheid van het Apostelambt toe te vertrouwen.

Zo gaf Petrus de zetel van Antiochië aan Evodius. Marcus stichtte de bisschoppelijke zetel van Antiochië, en Petrus — gelijk nu de nieuwste nietkatholieke historische onderzoekingen onomstootbaar hebben bewezen — stichtte zijn eigen zetel in de keizerstad Rome, waar hij zeker zelf nog, in navolging immers der Jerusalemse gemeente weldra een college van priesters en diakens vestigde.

Maar al deze aangestelde herders dèr gemeenten gehoorzaamden weer aan het gezamenlijke College der Apostelen, waarin Petrus duidelijk de eerste plaats bekleedt.

Paulus schrijft gezaghebbende brieven aan de door hem gestichte Kerken van de Corinthen en de Galaten, waar echter ook zeer duidelijk het gezag van Petrus en het Apostelcollege in ere staat. Voor hun dood stellen de Apostelen althans in vele gemeenten hun eigen opvolgers aan, maar ze vertrouwen hen als personen blijkbaar alleen de jurisdictie over de door hen bestuurde plaatselijke gemeentes toe. In overleg met Paulus wijst alléén Petrus te Rome Linus aan tot zijn opvolger, niet slechts voor Rome, maar met het volle primaatschap over de hele Kerk, gelijk uit de latere gegevens duidelijk blijkt.

Nu was er echter in de Mamertijnse gevangenis nog een notaris bij de hand En zodoende is hiervan geen notariele akte opgemaakt. Dat scheen Petrus en Paulus ook niet nodig te vinden. Hunne gelovigen geloofden het tóch wel De Apostelen en hunne leerlingen waren nu eenmaal geen leugenaars Dat is jammer voor hen, die er toch niet aan geloven willen Maar niet jammer is het voor ons; want wie met onbevangen blik de oudste Kerkelijke geschiedenis nagaat, kán aan dit feit niet twijfelen; gelijk ik u aanstonds nog verder zal betogen.

Omtrent de plaatselijke opvolgers van Paulus hebben wij echter een hele reeks van contemporaine gegevens in zijne herderlijke brieven. Titus en Timotheus, hoewel zelf met charismata gezegend, krijgen allerduidelijkst pas van Paulus hunne aanstelling tot lokale Kerkbestuurders, en dat niet alleen in administratieven, maar wel degelijk in effectief geestelijken zin van godsdienstige jurisdictie. Zij krijgen bovendien van Paulus de bevoegdheid om priesters te wijden, en over de gemeenten aan te stellen. En dat dit zo overal gebeurd is, waar opperherders werden gevestigd, lezen wij duidelijk uit de brief van Clemens van Rome, geschreven tegen het einde der eerste eeuw. Intussen bleven er aanvankelijk na de dood van den eersten stichter ook gemeenten bestaan zonder opperherder, en alleen door een priestercollege bestuurd. Maar ook hier zou, evenals in de leer de laatstovergeblevene van het Apostelcollege: Joannes, de definitieve synthese voltrekken. In Klein Azië toch had hij gelegenheid gehad om verschillende gemeenten met elkander te vergelijken, waarvan sommige door een college van ouderlingen of priesters, andere door 'n opvolger der Apostelen met onder zich 'n priestercollege werden bestuurd. Door de ervaring geleerd, zag hij in, dat deze laatsten de beste waren, en steunend op zijn Apostelmacht en de hem beloofde bijstand van den H. Geest schreef hij voor, dat elke Christen-gemeente één herder zou hebben, die de volheid van het Apostelambt zou ontvangen en ook over de ouderlingen of priesters (met slechts het grootste deel der Apostolische volmacht begiftigd) zou bevelen en beschikken. Hij zelf had, evenmin als Clemens van Rome hiervoor nog een vast stel van algemeen-gebruikelijke namen, en noemde in de Apocalypse zulk een plaatselijken opperherder aanvankelijk de ENGEL der gemeente. Gaandeweg werden echter de namen priester en bisschop, die tot dusver als synoniemen in gebruik geweest waren, nu elk tot een eigen betekenis beperkt, zodat de herder overeenkomstig zijn functie oppertoezicht van nu af meestal episkopos, d.w.z. toeziener of bisschop, en de onder hem gestelde geestelijken weldra uitsluitend presbyteroi, ouderlingen of priesters heetten. Juist trouwens als eeuwen later, wanneer het primaatschap van den bisschop van Rome reeds zo duidelijk vast staat als thans, ook nog vele bisschoppen de titel van papas of papa: paus voeren, welke naam toen eenvoudig vader betekende. Deze toch is pas in de 11è eeuw voor den Paus van Rome, als erenaam gereserveerd.

Dat zijn allemaal taalkundige feiten, waar onhistorisch opgevoede mensen geen raad mee weten, maar die, door wie over de ontwikkeling van historisch groeiende toestanden en verhoudingen hebben nagedacht, eenvoudig a priori waren te voorspellen geweest.

Zo zien wij dus in de eerste eeuw niet slechts bewaarheid, wat Prof. Tiele uit de algemene godsdienstwetenschap omtrent de aaneensluiting der gemeenten tot een echte Kerkorganisatie afleidde, maar bovendien nog dat deze kerkorganisatie het omgekeerde is van een democratische instelling; ja zelfs dat de hier en daar opgedoken oligarchische regeling der gemeenten nog in het Apostolische tijdvak ten slotte over de hele lijn in een monarchische werd omgezet; zo dat de sociologische bouw van elke gemeente afzonderlijk volkomen beantwoordde aan de door Christus zelf gestichtte sociologische hoofdstukken der Handelingen zien wij immers reeds allerduidelijkst dat Petrus in de nieuwe Christelijke Kerk ene plaatst inneemt boven allen. Met bewuste autoriteit geeft hij in zijn brieven van Rome uit zijn bevelen aan de Kerken van Pontus, Galacië, Cappadocië, Azië en Bithynië. En dat hij dit primaatschap inderdaad aan zijn opvolger op de Roomse bisschopsstoel heeft overgedragen, bevestigen niet alleen de reeds lang bekende brieven van den H. Ignatius, bisschop van Antiochië uit het einde der eerste eeuw, die juist daarom eerst door de meeste protestantse geleerden voor onecht werden gehouden, maar wier authenticiteit nu reeds lang boven alle twijfel verheven is, maar blijkt misschien nog duidelijker uit de allerrecentste onderzoekingen van W. Peitz S.J. * over de oudste bronnen van het Liber Diurnus d.w.z. het oudste formulierboek van de pauselijke kanselarij. De oudste bewaarde tekst van het symbool der Apostelen blijkt nu toch te dateren uit ongeveer 100 na Christus en van Rome te zijn uitgegaan. Welnu, deze tekst vinden wij nu overal, woordelijk en letterlijk geciteerd over de hele uitgestrektheid van het Romeinse gebied. Dat is onmogelijk, zegt Peitz, als er geen schriftelijk model aan ten grondslag lag. Maar daaruit volgt dan ook onontkoombaar de conclusie: „es bestand damals, gegen Anfang des 2 Jahrhunderts, eine mit festen Formularen arbeitende päpstliche Kanzlei.”

En zo vinden wij dus in de dagen van Evaristus, die Paus was ongeveer van 99 tot 107 in de basiliek van Lateranen, de cardo totius urbis et orbis, d.w.z. de scharnier, waar de wereld om draait, een college van 25 priesters en 7 diakens, die naar hun moederkerk weldra presbyteri-cardinales en diaconi-cardinales werden geheten, waaruit van lieverlede het later zo invloedrijke kardinalen-college is ontstaan. Zeker hebben in navolging van dit college ook de kanunniken van sommige stads- en landskerken buiten Rome weer tijdelijk de eretitel van kardinalen gevoerd, die pas later uitdrukkelijk als ambtsnaam aan de Romeinse [illegible] bleef voorbehouden; maar hoe groot toch het verschil reeds was tussen de kardinalen der Roomse primaatkerk en der andere Kerken, zien wij allerduidelijkst in de derde eeuw, toen na de dood van den H. Paus Fabianus, sede vacante, de Roomse kardinalen aan Sint Cypriaan, bisschop van Cartahago een uitvoerig schrijven zonden omtrent het toen zeer betwiste vraagstuk der eisen aan boetvaardige apostaten te stellen, een brief, die over de hele wereld aan alle Kerken en alle gelovigen werd medegedeeld, en overal als een gezaghebbende uitspraak werd aanvaard. Pas in de 8ste eeuw vinden wij, dat de 7 bisschoppen, wier gebied onmiddellijk aan dat der stad Rome grensde, als episcopicardinales in het H. College zijn opgenomen. Werd de Paus vroeger, gelijk in elke Kerk de bisschop, op een solemnele bijeenkomst van leken en geestelijken gekozen; sinds 1059 hadden de Roomse kardinalen hierin reeds duidelijk de overhand, en na 1179 was aan hun College, met uitsluiting van leken en lagere geestelijkheid, de keuze van den opvolger van Petrus op de Roomse Zetel toevertrouwd; terwijl het H. College zo voor als na, het vaste adviserende lichaam bleef, waarbij de Paus in alle moeilijke vraagstukken te rade gaat, zonder evenwel door hun advies te zijn gebonden.

De kardinalen zijn de prinsen der Kerk, en als zodanig niet uitdrukkelijk door Christus ingesteld maar opgekomen uit de Kerkelijke hiërarchie onder de beloofde leiding van den H. Geest. In de latere Middeleeuwen wordt het meer en meer de gewoonte der Pausen uit elk der Christelijke landen de eminentste bisschoppen tot kardinaal te verheffen; zodat het kardinaalscollege, vooral in de nieuwere tijd, als een internationale kroonraad de Stoel van Petrus omringt.

* Stimmen der Zeit 48 Jrg. 1918.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

De toestand in Spanje wordt met de dag meer ingewikkeld. Tegenover Azana wilde Negrin de oorlog doorzetten, gelijk onze lezers weten; en deze laatste was er eindelijk in geslaagd te Madrid een nieuwe republikeinse regering te vormen, waarin hij zelf en Delvayo wel de meest bekende personen waren. De bekende Generaal Miaja echter was het met Azana eens, om de oorlog niet door te zetten en in zijn plaats waren dan ook nieuwe generaals benoemd, o.a. Casado en Besteiro.

Deze beide laatsten nu hebben zich dezer dagen van de macht in Madrid meester gemaakt en een nationale raad van defensie samengesteld, waarin 5 personen van verschillende partijen zitting hebben, o.a. ook Miaja.

In hun publicatie deelden ze mede, dat ze noch aan Negrin noch aan een der regeringspersonen zouden toestaan het land te verlaten. Maar in Toulouse zijn 4 vliegmachines geland met vroegere regeringspersonen die hun heil in de vlucht zochten, verder nog enkele in Oran en 4 militaire machines, die door de Fransé regering werden geinterneerd.

Volgens de Nationalisten zou deze staatsgeep zijn ontstaan na de eis van France aan Madrid om zich over te geven of op grote schaal belegerd te worden.

Intussen is er ook te Carthagena een revolutie uitgebroken onder demarine ten gunste van de Nationalisten. Het verwondert ons echter, dat de republikeinen nog zoveel kracht bezaten om deze te onderdrukken en een aantal revolterende oorlogsschepen zijn naar Biserta in Tunis vertrokken.

Volgens Italiaanse berichtgeving zou Polen zich met Duitsland en Italië verenigd hebben in de eisen naar Koloniën; maar wel heel merkwaardig is dat op de dag dat dit bericht verschijnt, Chamberlain in Engeland aan de Kamers mededeling doet, dat Minister Beck van Polen in begin April een bezoek zal brengen aan Engeland en ook een onderhoud zal hebben met de regering te Parijs.

Deze besprekingen zouden gaan over de verhouding van Polen en Roumenië betreffende het Jodenvraagstuk en over de vraag van grondstoffen voor Polen. Men begrijpt dat deze laatste kwestie heel nauw samenhangt met die van Koloniën. Enfin, laten de diplomaten maar praten, daardoor komen de kansen op verheldering... en behoud van de vrede.

In België zijn verschillende formateurs niet kunnen slagen in de vorming van een kabinet, waarom de Konng is overgegaan tot het uitschrijven van nieuwe verkiezingen in de Kamers.

In Duitsland is te Leipzig de Messe geopend door Minister Goebbels, die niet heeft kunnen nalaten daarbij een aanval te doen op de democratische staten en in het bijzonder op President Roosevelt.

Daarentegen heeft President Roosevelt Zaterdag een grote rede gehouden ter verdediging van de Buitenlandse politiek der Ver. Staten tegenover de totalitaire Staten. In de passages waartegen het tegen deze laatste ging, bespeurde men een sterk aggressieve toon.

Toch wees de President er op dat de Amerikaanse buitenlandse politiek een vredelievend karakter draagt en slechts de bedoeling heeft de vrede onder de volkeren te stimuleren.

Men wenst in Amerika, dat de politieke- en religieuze vrijheid op de gehele wereld de hoogste goederen blijven, die de mens bezit. Anderzijds sprak hij zijn verontwaardiging uit over een wereld waarin tyrannie en onderdrukking de hoofdmachten zijn. Op het ogenblik kunnen wij niet passief zijn en hen, die de strijd vóor de vrijheid hebben opgenomen, door onze passieve houding ontmoedigen. Het gaat echter niet alleen om de religieuze vrijheid, doch bovendien gaat het nog om andere rechten, namelijk het vrije recht van vergaderen en het vrije woord.

Men moet de vrijheid hebben zijn eigen vertegenwoordigers in het parlement te verkiezen, zijn eigen regering te vormen.

Ten slotte staan we voor de kroning van Pius XII op Zondag a.s. Naar aanleiding der Pauskeuze ontlenen wij aan Amerikaanse bladen nog enkele interessante berichten.

Het is overbekend hoe arm Duitsland steeds was aan diplomaten en dat men wel eens dit gebek genoemd heeft, een der oorzaken van de wereldoorlog. Het is er onder de Nazis niet beter op geworden, integendeel; getuige de huidige Minister van Buitenlandse zaken tijdens zijn verblijf als gezant in Londen. En dat men dan nog zo hoog kan klimmen dat men chef wordt van Duitse diplomatie, is des te betreurenswaardiger.

Een nieuw staaltje van diplomatieke impertinentia leverde de bij de H. Stoel geaccrediteerde Duitse gezant Dr. Carl Ludwig Diego von Bergen, die bij gelegenheid van de dood van Paus Pius XI namens het gehele corps, zijn rouwbeklag uitsprak en daarbij aan het college van kardinalen het volgende te vertellen had: dat de Kardinalen als opvolger van Pius XI een opvolger moesten kiezen, die de totalitaire staten zou helpen een nieuwe wereld op te bouwen op de ruinen van het verleden, zonder de noodzakelijkheid van een toevlucht tot oorlog.

Dr. van Bergen was in de gelegenheid een dergelijke ongepaste uitdrukking te gebruiken, daar hij als deken van het corps de woordvoerder was van de verschillende gezanten, om de kardinalen te condoleren.

Een ander Duits bewijs van minder goede smaak was een artikel in het „Schwarze Korps” het orgaan van de zogenaamde elite-garde van de Nazis. Dit waarschuwde de vier Duitse Kardinalen om te stemmen op een Paus die tegenstander was van de Nazis; en met name werden genoemd kardinaal Pacelli, de huidige paus, kardinaal Mundelein, aartsbisschop van Chicago, kardinaal Schuster, aartsbisschop van Milaan en kardinaal Dalla Costà, aartsbisschop van Florence.

Het Nazisme, aldus het blad, zal rusteloos doorgaan met aan de kaak te stellen iedere katholieke actie welke niet strookt met de eisen van het Nazisme.

Uit de keuze zelf blijkt wel allerduidelijkst dat de Kardinalen nóch aan het advies van Das Schwarze Korps, nóch aan dat van de gezant zich maar ook op enige wijze hebben gestoord.

Kardinaal Gennaro Granito Pignatelli, die als deken van het H. College de Duitse gezant had te antwoorden, deed dit dan ook zeer koel en maakte niet de minste toespeling op het advies wat Herr von Bergen had menen te moeten geven.

Een Italiaanse krant de Telegrapha, het orgaan van de Italiaanse Minister van buitenlandse zaken, waarschuwde eveneens de Kardinalen om geen „politieke Paus” te kiezen. Het is het oude liedje dat iedere katholieke leider wordt uitgekreten als „politieke katholiek”, wanneer hij de Kerk tegen aanvallen verdedigt. In Duitsland noemt men zo Kardinaal Faulhaber, wanneer hij opkomt voor de rechten van de Kerk. En eveneens zijn er blijkbaar in Italië mensen, die menen dat een Paus niet strijden mag tegen beginsel, welke strijdig zijn met de Kerk.

Hitler zelf deed drie dagen na de dood van den Paus in een rede te Hamburg voor de zoveelste maal een aanval op wat hij in zijn grote Januari-rede in één adem noemde „priesters van de Centrum-
„partij en communistische atheïsten......
„die gemene zaak maken met het Jo-
„dendom, terwijl politiserende bisschop-
„pen er hun zegen over uitspreken.”

Terwijl hij terzelfder tijd zijn officiele condoleance had doen geven door een zijner secretarissen bij de Pauselijke Nuntius en door middel van zijn gezant bij het Vaticaan.

In schril contrast daarmee is wat de andere regeringen deden in het bijzonder de democratische staten.

Alleen willen we hier wijzen op Frankrijk, wat dertig jaren geleden nog de religieusen uitdreef, en de kerkelijke goederen confisceerde.

Edouard Herriot, voorzitter van de Franse Deputés bracht in de zitting van

12 Januari in de Franse Kamer aan de Paus een bijzondere publieke hulde: Hier in de Franse Kamer waar men nog 'n generatie geleden de Kerk uit Frankrijk poogde uit te drijven, wordt thans de Paus genoemd als de beste vriend van Frankrijk. En de Paus zelf erkende in de Kerstdagen aan Kardinaal Verdier, aartsbisschop van Parijs, dat Frankrijk hem zijn grootste vreugde gaf en dat deze vreugde een compensatie was voor het verdriet, wat hij van andere landen had te verduren.

Deze omkeer in Frankrijk is weer het zoveelste bewijs van de oude waarheid, dat de Katholieke Kerk — Christus eigen Kerk — niet vernietigd worden kan. Hitler en de Roden in Spanje en alle andere vijanden zullen ten onder gaan, gelijk de vijanden van de Kerk in Frankrijk.

NEDERLAND.

DE KONINGIN ONDER CENSUUR DER N.S.B.

Het is niet de eerste maal, dat H.M. de Koningin onder censuur gesteld wordt door de N.S.B.

En ook ditmaal ontkwam H.M. aan dit lot van die zijde niet.

Ir. Mussert, die in Volk en Vaderland de rede opneemt en commentarieert, laat daaruit o.m. de volgende passage weg:

„Op gelijke wijze banen Gods liefde en Gods geest zich een weg door de kieren van het bestaan van elkeen. Van elkeen, zonder uitzondering, onverschillig in welk werelddeel hij woont, of wat zijn overtuiging is, of welke taal hij spreekt". De Koningin liet hierop volgen: „Staat ons allen deze ontzaglijke doch tevens zo verblijdende en moedgevende waarheid helder voor ogen? Beseffen wij dat zij het krachtigste cement is tusen menssen onderling?"

Ook in het Nationaal Dagblad was deze passage weggelaten.

Blijkbaar geschiedde dit omdat in deze passage door onze vorstin zo overduidelijk werd aangetoond, dat de z.g. nat. soc. rassenleer volkomen in strijd is met Gods liefde voor alle mensen.

Maar dan blijft die censuur ook hoe deze Duitse rassenwaan, door de Ned. N.S.B. gekoesterd en gehuldigd wordt.

NEDERLANDSE „ IN MEMORIAM" OVER PIUS XI.

Uit de Nederlandse bladen knippen we het volgende ,wat geschreven is na de dood van Paus Pius XI.

Het socialistische dagblad „Het Volk" noemt Pius XI een sterk karakter. Het wijst natuurlijk vooral op zijn strijd tegen het kapitalisme:

De Paus had een open oog voor de verwoestingen, physiek en moreel, die het ongebreidelde kapitalisme aanricht: „de dode stof", zegt hij „verlaat het fabrieksgebouw veredeld, maar de mensen worden er bedorven en verliezen er aan waarde". Zijn sociale program echter, voor zover het uitgaat boven het vooroorlogse reformisme van de encycliek „Rerum Novarum" is een aarzelend pleidooi voor het herstel van de beroepsstanden: aarzelend, omdat het wordt beheerst door de vrees, te vervallen in het corporatieve stelsel van het fascisme. De voordelen daarvan, zegt Pius XI, zijn: „een vreedzame samenwerking tussen de klassen; beteugeling van de actie en terugdrijving van de organisaties der socialisten; een bijzonder gezag dat een regelende invloed doet gelden". Maar dan vervolgt hij:

„Om echter in een zaak van zo veel gewicht niets achterwege te laten, en opdat alles in overeenstemming zij, zowel met de meer algemene beginselen, die wij boven in het geheugen riepen, als met die, welke wij zo aanstonds gaan beschouwen, moeten wij toch wel bekennen, dat, naar wij zeker weten, velen de vrees koesteren, dat de Staat zich in de plaats zal stellen van het vrije initiatief, terwijl hij zich tot een noodzakelijke en voldoende hulp zou moeten beperken. Ook vreest men, dat dit nieuwe organisatie-radenverband een al te bureaucratisch en politiek karakter zal dragen en, niettegenstaande die algemeen erkende voordelen, eerder voor particuliere politieke doeleinden zal dienen dan bijdragen tot het herstel en de bevordering van een betere sociale orde."

Dat deze vrees niet ongerechtvaardigd was, is gebleken bij de opbouw van de twee stelsels, waarin de beginselen van „Quadragesimo Anno" heten te zijn verwezenlijkt: de dictatuur van Schuschnigg in Oostenrijk, en die van Salazar in Portugal. Geen van beiden is door den Paus openlijk erkend als de belichaming van het stelsel, door hem bedoeld.

Zeer sympathieke woorden wijdt de liberale „Avondpost" aan het verscheiden van onzen H. Vader:

Men heeft den Paus verweten, dat hij tegen het Italiaanse fascisme, met name in de periode van het Abessijnse avontuur, niet sterk en niet krachtig met een christelijk getuigenis optrad. Zeker hadden velen toen wel gaarne een moedig geluid van hem verwacht. Maar laat ons erkennen, niet alleen, dat zijn positie bijzonder moeilijk was, maar ook, dat hij in de laatste tijd tegen de vervolgingen van Kerk en Christendom meer dan eens een dapper en bemoedigend protest heeft doen horen.

In verschillende encyclieken heeft hij, in aansluiting op die van Zijn Voorganger, niet alleen het godsdienstig, het rooms-katholiek, maar ook het sociale probleem behandeld en de gedachte van solidariteit en maatschappelijke rechtvaardigheid voortgedragen.

De wereld kreeg de indruk van een bewogen strijder vervuld van diepe deernis om het bittere lijden van deze tijd, en die van zijn eenzame post af zijn stem deed horen tegen zoveel geweld en onrecht, zijn stem om terug te keren op het goede pad. En wie dit met open hart te beluisteren wist, besefte dat in Zijn woord heel veel lag, dat door alle gelovige christenen met overtuiging kon worden gedeeld.

Hoe ver, en waar, strekte zijn invloed? Wat is, in het algemeen, de betekenis van het Pausdom in het internationale leven?

Ziehier vragen die verschillend kunnen worden beantwoord en waarbij niet mag worden voorbijgezien, dat, ondanks de godsdienstige eenheid der Rooms-Katholieke Kerk, haar politiek, haar beleid op staatkundig gebied, lang niet in alle landen gelijk is en vaak door locale omstandigheden wordt bepaald. Maar dat zijn woord in ieder geval sterk moreel gezag had, volgt alleen reeds uit het feit, dat hij het Hoofd was van zulk een Wereldkerk.

...En nu staart de wereld dan naar de lijkbaar van een Paus, die in een bittermoeilijke tijd gebukt ging onder het leed dat de nood der wereld en de nood der christenheid hem bracht, maar die met onbuigzame wil en bewonderenswaardige geestkracht de smarten van zijn gezondheid wederstond, om zijn arbeid te blijven doen.

Bij het verscheiden van dezen edelen Grijsaard bieden wij onze Rooms-Katholieke landgenoten de betuiging van onze diepe deelneming aan.

CURACAO.

Een modern Bedrijf op Otrabanda.

Willemstad werd aanvankelijk opgebouwd aan de Oostzijde van de St. Annabaai en al een drie kwart eeuw nadat de Nederlanders zich hier voor het eerst hadden gevestigd, gaf Gouverneur Beck er toe over, om ook de Overzijde, Otrobanda bewoonbaar te maken. Maar de grotere uitbreiding duurde hier eeuwen en er zijn nog tal van levenden die het zich kunnen herinneren dat de stad eindigde bij de Kortijnweg en toen overging tot een echte „rode" weg.

Doch bij de opkomst door de olieindustrie, zocht de stadsuitbreiding vooral de weg naar het Westen, een merkwaardig verschijnsel, wat ook de meeste Nederlandse steden hebben meegemaakt, en zo hebben we thans in de wijken Dein, Charro en Wishi enz. een ophoping van mensen gekregen, die nog dagelijks toeneemt en nog geweldig toe kan nemen, wanneer er nog maar meer gronden te verkavelen zouden zijn. Waar het naar toe moet, kunnen we thans nog niet zeggen, maar zullen we, naar we hopen binnen niet al te lange tijd te horen krijgen, wanneer we binnenkort van experts een nieuw stadsplan zullen krijgen van Willemstad en omstreken. Een onderneming waaraan Curaçao de grootste behoefte heeft.

Of de firma E. & G. Martijn aan deze uitbreiding hebben gedacht? We hebben het hun niet gevraagd. Misschien ook wel niet. Want wanneer we daar bij het nieuwe bedrijf, wat deze firma aan het eind van de Roode weg heeft neergezet, een groot aantal garages zien voor bedrijfsauto's dan blijkt het wel dat deze firma met hun bedrijf de hele stad willen overstrijken.

Al maanden lang hebben we daar aan het eind van de Roode weg dit nieuwe bedrijf kunnen zien verrijzen. Al weken lang is een gedeelte ervan in gebruik en hebben de Neonlichten onze aandacht gevraagd. Maar van buiten zien we wel de mooie brede moderne winkel, maar niet wat er in het hart van het gebouw wordt gewrocht.

In de moderne winkel, met hygiënische afsluit- en koelinstallaties, wordt de ene zijde gebruikt voor de verkoop van brood en banket en aan de linkerkant kan men de ingrediënten krijgen om de broodjes met fijne levensmiddelen te meubileren. Zelfs is er nog gelegenheid om een aperitief mee te nemen en de wijn voor tijdens de maaltijd; en wil men nog dit de jenner dinatoire heel rijkelijk voorzien, dan vragen we nog even om ook nog een keus te mogen doen uit alle mogelijke geconfiteerde en verse vruchten.

Een fijne mahoniehouten hal in het midden van de winkel geeft toegang tot het daarachter liggende bedrijf. We komen eerst in de banketbakkerij, waarbij aansluit de ruime broodbakkerij met 4 geweldige ovens. Deze ovens worden verhit met gasolie waarvan de lange vlam met electrische ventilatie in de oven wordt geblazen. De verdere machines zijn electrisch. Zo vinden we er verschillende kneedmachines, een deegwalsmachine voor het maken van fijner brood, verdeelmachines en verdeel-opbolmachines, een electische amandalpelmachine en een amandelwrijfmachine.

Achter de bakkerij, ook aan de Oostkant en dus nog meer van de wind af, ligt de koffiebranderij, met zijn hypermoderne electrische koffiebrander. Niet minder als vier malen wordt de koffie hierin gereinigd en toen we de zakken vuil en steentjes zagen, welke deze machines uit de koffie halen, wisten we niet waar we meer over verwonderd moesten staan; het fijn technische van dit instrument, of over de grote hoeveelheid smurrie welke in de balen koffie wordt aangebracht. Het branden der koffie op aroma en kleur kan geheel met meters geregeld worden. Wanneer dan de koffie electrisch is gebrand, wordt ze uitgestort op een draaiende zeef, waarbij tegelijkertijd naar beneden alle rook en veel vuiligheid wordt weggezogen en de gloeiende koffie tevens wordt afgekoeld. Door een klep kan ze uit deze zeef wegglijden, om onmiddellijk daarna weer te worden opgezogen en weggevoerd naar de koffiemolen. Intussen zijn de bonen voor de vierde keer gereinigd.

Verder bevindt zich nog in deze afdeling een mengmachine voor melange en een electrische weeg- en pakmachine, die de koffie verpakt en afweegt in alle gewenste hoeveelheden.

De capaciteit van deze brander is 176 pond per uur en de firma is thans in staat tot het leveren van 5 soorten koffie.

De rest van dit bedrijf van een kleine 1500 M^2 oppervlakte is in gebruik als vermicellifabriek en vanzelfsprekend macaroni en spaghetti, welke alle uit dezelfde grondstoffen bestaan, maar waarvan alleen de vorm verschillend is.

De meelmengsels komen uit een mengbak op een draaiende kneedmachine, waar ze tot een zeer harde taaie massa worden verwerkt en tevens in stukken gesneden. Vandaar worden ze in een cylinder geperst en deze cylinder hebt ... der een hydraulische druk te staan, terwijl een nieuwe cylinder weer kan worden gevuld.

Intussen drukt de pers fijne of groffe vermicelli, macaroni of spaghetti, naar gelang de vorm die in de cylinder zit, naar buiten.

Zo het vermicelli is, zijn rappe handen erbij om deze naar de verdeelmachine te brengen, ze in de vorm te leggen en uit te spreiden op grote bakken die aan alle zijden ventilatie kunnen doorlaten. Deze bakken komen eerst in een droogcel, waar een vliegwiel van anderhalve meter doorsnee de eerst vocht er uit haalt. Daarna komt het product in andere droogkasten, waar het anderhalf tot 2 uur door electrische ventilators wordt verder gedroogd.

De macaroni komt niet op bakken, maar wordt opgevangen op bamboestokken en dan hieraan bij wijze van droogtlijnen in de droogkasten opgehangen.

Deze droogkasten zijn van een heel merkwaardige vorm, n.l. naar beneden inlopende schuine zijden, juist met het oog op het regelmatig drogen. Anders zouden de afgewerkte producten aan de buitenkanten te hard drogen en die welke in het midden van de kasten lagen, verschimmelen.

Dat er in een dergelijk bedrijf nog heel wat te doen is aan verpakking en verzending, is begrijpelijk, maar de gehele middenruimte is daarvoor beschikbaar.

Boven deze ruimte is nog aan de achterzijde een ruim fris kantoor aangebracht, vanwaar tevens het hele bedrijf kan worden overzien.

Nog mogen we wel de aandacht vestigen op de zorg, welke er besteed is aan het personeel. Deze hebben in dit bedrijf hun kleedkamers, toiletten en wasgelegenheid en zelfs is er nog boven in een rustig hoekje, een slaapgelegenheid voor de bakkersknechts.

We hebben enkele jaren geleden eens een kijkje genomen in de vroegere fabriek van de firma Martijn, die toen pas deze industrie van een andere firma had overgenomen.

We hadden ons toen niet kunnen denken, dat deze kleine inrichting tot zo'iets zou kunnen uitgroeien.

Moge echter deze groei in het komende decennium nog meer toe nemen.

INSPECTEUR W. J. VAN DEN KROEF.

We lezen in de Rotterdamse bladen: Met ingang van een nader te bepalen datum is door den Minister van Koloniën benoemd tot inspecteur van politie, en chef van de afdeling recherche op Curaçao de heer W J van der Kroef, inspecteur 2de klasse in Nederland en thans werkzaam aan de gemeentelijke dienst der eerste afdeling hoofdbureau.

DINER GOUVERNEMENTSHUIS.

Naar wij vernemen, zal Zijne Excellentie den Gouverneur Woensdag 8 Maart a.s. een lunch aanbieden aan de Amerikaanse rear-Admiral Freeman, enige van zijn Officieren en andere genodigden.

S.S. „SIMON BOLIVAR".

Het S.S. „SIMON BOLIVAR" wordt a.s. Vrijdagmorgen om 6 uur alhier verwacht en vertrekt ... 6 uur naar Europa.

VLIEGENDE LERAAR MAAKT PROPAGANDA VOOR DE K.L.M.

Een 72-jarige vliegenthousiaste op de Australiëlijn.

Een Australische schoolmeester, de heer Deeney uit Brisbane, gebruikte zijn grote vacantie voor een reis om de wereld. Op het eerste gedeelte van zijn reis, van Brisbane naar Londen, heeft hij gebruik gemaakt van de gecombineerde KNILM—KLM dienst.

Aan boord van de Normandie, waarmede hij van Southampton naar New York voer, ontmoette hij Prof. A. J. A. Waldock van de universiteit van Sydney, aan wien hij zijn goede ervaringen met de Nederlandse luchtverbinding op Australië vertelde.

Prof. Waldock, die een kort bezoek aan de Ver. Staten ging brengen, was zo onder de indruk der reisbeschrijving van den vliegenden schoolmeester gekomen, dat hij na zijn terugkeer in Engeland besloot de bootreis te annuleren en per KLM—KNILM verbinding naar Sydney terug te keren.

Een van de merkwaardigste passagiers, die in de laatste tijd op de Australiëlijn gevlogen hebben, is de 72-jarige Mevr. Brandt. Zij heeft de luchtreis Amsterdam—Sydney in de beste condititie meegemaakt. Na aankomst in Australië was zij vol lof over het comfort, dat beide maatschappijen haar passagiers bieden. De reis over de langste luchtlijn ter wereld ...

VERBINDING MET SURINAME.

De K.L.M. meldt, dat het waarschijnlijk kan worden geacht, dat Suriname reeds in de loop van dit jaar aangesloten zal worden op het luchtnet der K.L.M. Hiertoe zal de lijn naar Trinidad doorgerokken worden tot Paramaribo, een afstand van 900 k.m.

Er vinden te dien aanzien op het ogenblik nog besprekingen plaats met de Gouvernementen van Suriname en Curaçao, die in alle opzichten hun medewerking verlenen.

Deze nieuwe luchtverbinding zal voor de Nederlandse gebiedsdelen in de West stellig van veel belang zijn. De bootreis van Curaçao naar Paramaribo duurt altijd nog 5 à 7 dagen; per vliegtuig wordt de reis tot 7 uur bekort. Aanvankelijk zal deze dienst een keer per week worden gevlogen. Het zal van de toekomstige ontwikkeling afhangen in hoeverre de frequentie zal worden verhoogd.

Het eindpunt van de lijn naar Paramaribo zal zijn de „Zanderij", hetzelfde terrein waarop in 1934 Hondong de „Snip" neerzette na zijn vlucht over het Zuidelijk gedeelte van de Atlantische Oceaan. Bescheiden voorzieningen zullen getroffen worden om dit terrein voor moderne vliegtuigen, zoals de Lockheed Super Electra, geschikt te maken.

AMERIKAANS VLOOTBEZOEK.

Maandagmorgen kwam hier te 9 uur binnen het aangekondigde Amerikaanse eskader onder commando van Rear Admiral, C. S. Freeman U.S. Navy, en de Executive Officer: R. H. English U.S. Navy, Commander.

Het eskader omvatte de volgende eenheden:

U.S.S. RICHMOND. Light Cruiser — Flagship. 7050 Tons. Length 555ft. Captain D. B Beary U.S. Navy.

U.S.S. HOLLAND. Auxillary Supply Ship. 8008 Tons. Length 513 ft. Commander W. M. Quigley U.S. Navy.

U.S.S. SALMON. Submarine. 1540 Tons. Lieutenant M. M. Stephens. U.S. Navy.

U.S.S. SEAL Submarine 1450 Tons. Lieutenant K. G. Hensel. U.S. Navy.

U.S.S. SKIPJACK. Submarine. 1450 Tons. Lieutenant H. Sall. U.S.N.

U.S.S. SNAPPER. (Submarine) 1445 Tons. Lt. Commander F. O. Johnston. U.S. Navy.

U.S.S. STINGRAY. Submarine. 1445 Tons. Lieutenant L. R. Bisir. U.S. Navy.

U.S.S. PERCH. Submarine. 1330 Tons. Lt. Commander G. E. Crawford. U.S. Navy.

U.S.S. CACHALOT. Submarine. 1110 Tons. Lt. Commander F. T. Watkins. U. S. Navy.

U.S.S. CUTTLEFISH. Submarine. 1120 Tons. Lieutenant G. E. Peterson. U.S.N.

De gehele macht bestaat uit 125 officieren en 1390 manschappen.

Het eskader blijft hier tot Vrijdag.

Voor de slachtoffers in Chili.

In verband met de ontzettende aardbevingen die in Chili duizenden menschen tot den bedelstaf heeft gebracht, duizenden kinderen tot weezen gemaakt en welvarende streken in ruines heeft herschapen, doet de ondergeteekende, consul van Chili op dit eiland, langs dezen weg een beroep op de menschlievende gevoelens van de inwoners van Curaçao om het hunne te willen bijdragen voor de slachtoffers van de getroffen gebieden.

Zij die voor dit doel op deze wijze van hun liefdadig heid willen blijk geven kunnen hun bijdragen doen in schrijven op een lijst welke ter teekening ligt op het kantoor van den ondergeteekende, Breedestraat 21, welke geste door hem op hoogen prijs zal worden gesteld.

G. Z. de Jongh,
Consul van Chili.

3—2

UIT DE INTERNATIONALE PERS.

DUITSE BISSCHOPPEN OVER HET HUWELIJK.

Gemeenschappelijk herderlijk schrijven.

De Duitse bisschoppen hebben een gemeenschappelijk herderlijk schrijven over het Sacrament des huwelijks uitgevaardigd. Zij wijzen daarin erop, dat het huwelijk geenszins een particulier contract is, maar een Sacrament, dat niet aan menselijke willekeur onderworpen kan zijn.

In de bovennatuurlijke orde opgenomen, valt het huwelijk onder het rechtsbereik der Kerk.

Daaruit volgt dat de wereldlijke macht slechts bevoegd is ten aanzien van de burgerlijke gevolgen van het huwelijk, niet echter ten aanzien van het huwelijk zelf.

De Kerk maakt er dus aanspraak op, de gelovigen over het huwelijk bindend te onderrichten.

Aan de hand der huwelijksencyclieken van 1930 brengt het herderlijk schrijven de Katholieke beginselen in herinnering, die ten aanzien van het huwelijk gelden, en legt er de nadruk op, hoe de Kerk de staat juist door die beginselen het bestaan verzekert en zich door haar opvattingen omtrent het huwelijk juist verklaart, „voor het ongemeen waardevolle beginsel, dat het algemeen welzijn boven het individueel welzijn gaat".

Aangaande de nationaal-socialistische wetgeving inzake erfelijkheid en sterilisatie zegt het herderlijk schrijven:

„Een heel bijzondere opmerkzaamheid dient aan de controlering der gezondheid geschonken, waaraan ook de jongste Duitse huwelijkswetgeving zulk een grote waarde hecht.

Zeker is de gezondheid niet het hoogste, maar in elk geval een zeer groot en voor een grote taak onontbeerlijk goed.

De Kerk heeft waardering voor de zorg van de staat voor een gezonde nakomelingschap en bevordert deze bemoeiing op elke geoorloofde wijze.

Het standpunt der Katholieke Kerk in de kwestie der sterilisatie is de gelovigen bekend, waarom een nieuwe verklaring hierover niet nodig is".

Het herderlijk schrijven legt er dan nadruk op, dat een huwelijk, slechts voor de burgerlijke stand gesloten, geen Katholiek huwelijk is.

Een zeer actuele foto is de bovenstaande genomen in de straten van Chesterfield, Engeland. De autoriteiten delen gasmaskers uit aan de inwoners.

THE TIMES.

Een Monument der Journalistiek.

Nummer A.A. 1. onder de Wereldkranten.

Iedereen heeft wel eens gehoord over het Lloyds Register. Dit de algemeen aanvaarde lijst van al de zeeschepen der wereld, die te Londen wordt gehouden ten behoeve van reders, handelaars, as- [illegible]atschappijen e.a. en waarop de zeevaardigheid van elk schip nauwkeurig staat aangetekend. Slechts de allerbeste, meest moderne schepen staan er geklasseerd onder de melding: A.A. 1.

Onder de dagbladen verdient de Times deze kentekens der superklas, aldus schrijft Van Leer in het Belgische tijdschrift „De Waarheid".

Wie, gewoon aan het formaat onzer kranten, een Times in handen krijgt, staat verbaasd over het uitzicht en volume van het grote Cityblad. De pagina's zijn merkelijk groter, terwijl elk nummer 28 of 32 bladzijden telt. Ook het voorkomen is gans verschillend. De eerste bladzijde wordt, buiten de titel, gans ingenomen door honderden kleine berichten lopende over de breedte ener gewone kolom: persoonlijke aankondigingen omtrent geboorten, huwelijken, sterfte, enz. Het blad draagt geen jaargang, wel een volgnummer sinds het ontstaan van het eerste exemplaar. Zo draagt de gazet van 28 October 1938 het nummer 48.137. Een kleine berekening zal ons wijzen, dat de Times, in 1938, zijn 132e jaargang is ingegaan: een fatsoenlijke ouderdom voor een dagblad. Als alle eerbiedwaardige personen of instellingen is de Times niet gesteld op luidruchtige bekendheid. Kwaliteit prijst zich zelf. Het is de enigste Engelse krant die boven de gebruikelijke penny-prijs wordt verkocht, namelijk voor twee pence per nummer. Noch tracht de Times zich op te dringen aan het publiek door lawaaierige reclametamtam ten einde de oplage omhoog te drijven. Het blad staat op zijn uitzonderlijke „standing" die voor alles dient opgehouden. Niet de Times zoekt de gunst van het publiek, doch het publiek mag tevreden zijn de Times te kunnen kopen. Voegen we er nog aan toe, dat het Cityorgaan de pretentie heeft, en ze mag doen gelden, het best opgestelde blad ter wereld te zijn. Een druk of taalfout te ontdekken in de tekst van het blad is voor sommige lezers een welkome aanleiding om de redactie er op te wijzen: „dat de degelijkheid van hun krant tegenwoordig te wensen laat".

De Times is in geen enkel opzicht aan een partij gebonden. Van huize uit is het blad conservatief, doch het behoudt in alle kwesties zijn volstrekte vrijheid zoals het, alhoewel een semi-officieel orgaan, niet zelden tegen de regering stelling neemt. Men weet hoe het gezag van de Times, in binnen- en buitenland, wordt erkend als een orakel. En toch is deze krant, op verre na, niet het blad met de grootste oplage in Engeland. Vergeleken onder dit opzicht maakt het City-blad zelfs eerder een pover figuur. Bladen als de Daily Herald, Daily Express en Daily Mail verschijnen alle dagen op meer dan 2 millioen exemplaren, terwijl de Times het moet stellen met een dikke 200.000 nummers per dag.

Van waar komt dan de ontzaglijke invloed die de Times overal uitoefent?

Eerst en vooral door de traditie. Vanaf zijn ontstaan is dit blad het orgaan der leidende kringen geweest en gebleven. Steeds zijn de meest gezaghebbende mensen van het land aan zijn redactiestaf verbonden geweest. Het is de gewoonte dat in de welhebbende familie's minstens twee dagbladen worden genomen: een der gewone nieuwsbladen dat men uit nieuwsgierigheid „doorbladert", en de Times, die men „leest" om op de hoogte te blijven. Al wie naam heeft of geïnteresseerd is in enige uiting van het politieke, zakelijke of kulturele leven der natie of van het buitenland, kan de Times niet missen, doodeenvoudig omdat het blad inlichtingen geeft over alles waarin men belang stelt.

Dit is de macht van de Times: Hij informeert over alles op de meest accurate manier, door de best op de hoogte zijnde vaste of vrije medewerkers. Vaste redacteurs aan de Times worden allen de „assen" der journalistiek. Doch buiten dezen beschikt het blad over talloze gelegenheidsmedewerkers in binnen- en buitenland, doordat gelijk welke personaliteit het als een eer aanziet een bijdrage van zich in de Times gepubliceerd te zien. Van daar de zo interessante als verscheiden rubrieken onder hoofden „Brieven aan den Uitgever" waarin specialisten van alle slag hun mening of hun kennis ten dienste stellen van het blad, en daardoor van het publiek, omtrent alle mogelijke aspecten der menselijke interesse. Tot in de verst verwijderde streken van de wereld wonen en werken Britse onderdanen, die regelmatig hun Times ontvangen en ten allen tijde bereid worden gevonden om desgevallend hun blad in te lichten omtrent zaken, die zij kennen en beleven in hun midden. Op de redactie wordt streng de hand gehouden door specialisten opdat niets in het blad verschijne dat niet eerst accuraat juist werd bevonden, in brede geest van verdraagzaamheid en waarheidsliefde. Overtuigd van deze zekerheid worden de inlichtingen, meegedeeld in de Times, door de doorsnee-Brit bijna met evenveel vertrouwen aanvaard als het woord uit de Bijbel, en men mag overtuigd zijn, dat die goede faam werkelijk verdiend is.

Een technisch overzicht der rubrieken in de Times zou ons te ver leiden. Dit blad verlaagt zich niet tot misdaden- of sensatie-aankondiger. Die moet men in andere kranten zoeken. Alles is er voornaam en correct. Een exemplaar van de Times is als de aflevering ener encyclopedie, waaruit men telkens weer wat nieuws leert. Dit blad kan men niet terzijde leggen met een wrevelig „daar staat niets in". Een eigenaardigheid kan hier toch wel worden aangehaald. Sinds zijn ontstaan geeft het blad, telkens op dezelfde plaats der eerste bladzijde onder de rubriek „persoonlijk nieuws", alle dagen een vers uit het Evangelie of de Bijbel. Door een vertrouwelijk enkwest onder de lezers is gebleken dat de meeste onder hen alle dagen, vóór alles, met eerbied kennis nemen van dit vers en dat zij er volstrekt aan houden het telkens op dezelfde plaats te vinden, vooraleer hun blad te openen om in de index hun verdere lezing te consulteren.

Zo is dan de Times onbetwistbaar de meest volmaakte krant der wereld. Het is te betwijfelen of ooit enig ander land er zal toe komen dit blad te evenaren, omdat nergens dezelfde mogelijkheden en geest van traditie bestaan. Hoe jammer dat bij ons de meeste intellectuelen niet te vinden zijn om mede te werken aan onze katholieke pers. Wat doen deze rentmeesters met de talenten die hun werden toevertrouwd?

DE DAAD VAN VAN SPEIJK.

Merkwaardige conclusie van Pater van Voorst tot Voorst.

We lezen in de Nederl. Indische „Koerier" een voordracht gehouden voor de afdeling Bandoeng van de Ned.-Ind. Officiers-Vereniging door de legeraalmoezenier in de 1ste divisie, majoor E. I. M. baron van Voorst tot Voorst over „De daad van Van Speijk".

J. C. J. van Speijk was de bekende luitenant ter Zee 2e kl., die op 5 Febr. 1831 voor Antwerpen, met zijn schip kanoneerboot No. 2 vrijwillig in de lucht vloog, om de vlag niet in handen der Belgen te laten vallen.

Deze voordracht werd o.a. bijgewoond door de Apostolisch Vicaris van Batavia Mgr. P. Willekens.

De voordracht van Pastoor van Voorst tot Voorst was in 2 gedeelten verdeeld. In het eerste gedeelte gaf Spr. — zijn uiteenzetting verduidelijkend met behulp van enige schetskaarten — een overzicht van de omstandigheden, waaronder Van Speijk zijn daad stelde, de wijze waarop dit geschiedde (zoals valt af te leiden uit officiele rapporten en de relazen van ooggetuigen) de reactie, welke zij wekte in en buiten Nederland.

In het 2de gedeelte trok hij zijn conclusies.

Na de verschillende meningen over de daad van Van Speijk in de 19de eeuw aan een onderzoek te hebben onderworpen, zei spreker, dat men het feit moet bezien in het licht der geschiedenis dier dagen. De conferentie der diplomaten, die te Londen was bijeengeroepen om over de scheiding van Holland en België te beslissen, werd voornamelijk beïnvloed door het wapensucces der Belgen. Hollands Limburg en Noord-Brabant helden in hun sympathieën naar de Belgen over. „Als twee sterk gepantserde vuisten" stonden in het Belgenland Maastricht onder generaal Dibbets en Antwerpen onder generaal Chassé vooruitgeschoven. Het was dus zaak, dat het Nederlandse gezag niet verder werd teruggedrongen. Wanneer men deze feiten in aanmerking neemt, wordt de daad van Van Speijk een daad van algemene landsbelang en was die daad volgens de door spreker ontwikkelde beginselen inderdaad geoorloofd.

Nadat door spreker enige bedenkingen, die men in de loop van de tijd tegen de daad van Van Speijk heeft aangevoerd, had behandeld, besloot spreker zijn voordracht met de woorden, „dat Van Speijk ook aan onze tijd, aan ieder van ons, nog iets kan geven, zelfs aan onze kinderen op school, die plicht moeten leren zien als iets heiligs om God, iets onverbiddelijks, dat offers vergt, ja offers tot in de dood".

In zijn dankwoord zeide Kolonel Schilling:

Een hartelijk applaus besloot de voordracht.

Van de gelegenheid om vragen te stellen, werd geen gebruik gemaakt, een omstandigheid, waaruit kolonel Schilling in zijn slotwoord meende te mogen afleiden, dat allen, die sprekers boeiend betoog hadden aangehoord, met zijn conclusies instemden.

Voor hem stond het vast, dat de gehouden voordracht nut heeft, zulks in [illegible] met de mening, welke [illegible] Pastoor Van Voorst tot Voorst zelf, geopperd was in een vergadering van de Algemene Vereniging van Reserve-Officieren in Den Haag, waarvoor hij dezelfde voordracht hield.

De hoofdzaak voor den officier om een daad te stellen, zoals Van Speijk gesteld heeft, waarbij ook het leven van anderen, aan hem ondergeschikten, moet worden opgeofferd, komt gelukkig slechts zelden voor. Voor een officier staat het echter vast dat zij moet worden gesteld, indien die noodzaak er is. Spr. kan zich voorstellen, dat er officieren zijn, die er op godsdienstige gronden bezwaren tegen zouden voelen. De voordracht van Pastoor Van Voorst tot Voorst zal die bezwaren thans wel hebben weggenomen. Daarom was spr. van mening, dat de lezing wel degelijk nut heeft.

PRO ARTE CRISTIANA.

Grote Tentoonstelling van Christelijke Kerkelijke kunst.

Zaterdag 7 Januari is te Amsterdam door Mgr. Huibers in tegenwoordigheid van Z. Exc. Minister Slotemaker de Bruïne, de eerste tentoonstelling van „Pro Arte Christiana" geopend.

Naar aanleiding hiervan gaf het perscomté de volgende beschouwing.

Het proces van de vrijwording der Katholieken in ons vaderland is gepaard gegaan met een geleidelijke herleving ook van de kerkelijke kunst. Daarvan heeft prof. Gerard Brom de boeiende geschiedenis beschreven. Maar onze vaderen hebben de artistieke uitdrukking overwegend gezocht in historische vormen, vooral die van de middeleeuwen. Daar waren verschillende redenen voor. Het ligt echter in de natuurlijke loop der dingen, dat een nieuw geslacht met deze oude vormenspraak geen genoegen kon nemen. Trouwens, Thijm had al verklaard, dat iedere tijd van zijn eigen adem moest leven.

Aan de twintigste eeuw viel de taak toe, zich uit de last van het verleden te bevrijden. Dit proces heeft al vóór de wereldoorlog een aanvang genomen en toen daarna een nieuw tijdperk aanbrak met nieuwe kansen, kwamen talrijke jonge talenten te voorschijn, alsof zij op een sein hadden gewacht.

Sedert twintig jaren beleven we een tijdperk van bloei der kerkelijke kunsten, zij het ook dat daarvan in de practijk nog niet voldoende wordt geprofiteerd. Maar er werden toch krachtige vorderingen gemaakt en niet alleen de kerken hebben daarvan de voordelen genoten. Ook buiten Katholieke kring is er voor deze moderne religieuze kunst steeds veel belangstelling aan den dag gelegd. Men stelde haar op verschillende plaatsen ten toon, de waardering ervoor was algemeen en het leek of een tijd, arm aan geloof, zich aan deze gloed van het kerkelijk leven wilde warmen.

Tot dusver zijn er vooral op het uitgestrekte terrein van de toegepaste kunsten belangrijke resultaten bereikt, waarbij men zonder twijfel het eerst denkt aan de edelsmeedkunst en de paramentiek.

De ambachtelijke traditie van de edelsmeedkunst is nooit geheel teloor gegaan en vele nieuwe werkers hebben haar weer tot jong en stralend leven gebracht. Er worden in ons land prachtige kelken, cibories en monstransen gemaakt, om nog te zwijgen van het stoere drijfwerk in minder edele metalen als koper en brons.

Met de paramentiek was het lange tijd minder gunstig gesteld. Zowel in de vormen als in de versiering der kerkelijke gewaden liet de nieuwe geest lang op zich wachten en er moest heel wat naaldwerksters-conservatisme overwonnen worden, voor hier een nieuwe periode aanbrak. Het is zelfs een vraag of die er gekomen zou zijn zonder het levenwekkend voorbeeld van de jeugdige Duitse kunstnijveren, die op de vooruitstrevende ambachtsscholen van Rijnland en Westfalen waren gevormd. Aan deze werksters hebben wij een herleving van de paramentiek te danken in een rijkdom en verscheidenheid als tevoren niet werd gedroomd. De geschiedenis heeft zich daarin herhaald, want ook de neo-gothische beweging is in ons land indertijd vooral door Duitsers voortgestuwd.

Nog een andere tak van kunstnijverheid is van kerkelijke zijde sterk gestimuleerd. Het is het gebrandschilderd glas dat door vele vooral ook jonge Limburgse beoefenaren, een krachtige ontwikkeling heeft doorgemaakt. Ook op dit gebied van toegepaste kunst maar aan de vrije nauwer verwant, zijn voortreffelijke resultaten bereikt.

Architectuur, beeldhouwkunst en schilderkunst zijn niet achter gebleven en hoewel de vorderingen op dit gebied door velerlei oorzaken nog enige belemmering ondervinden, is toch een veelzijdige groei onmiskenbaar.

Het zal spoedig weer eens mogelijk zijn over de huidige stand van de kerkelijke kunsten in Nederland verse indrukken op te doen.

Want hoewel men kan zeggen, dat zulks enigszins in de lijn van de ontwikkeling ligt, mag het toch een gebeurtenis heten in het katholieke leven, dat het thans zelfs zal komen tot periodieke tentoonstellingen in het Stedelijk Museum te Amsterdam. Dit wil zeggen, dat de katholieke kunstenaars daar geregeld hun nieuwe werk zullen kunnen tonen aan het Nederlandse volk. Het voornaamste representatieve museum voor hedendaagse kunst in de hoofdstad des lands stelt zijn deuren open voor het geen bestemd is de kerken te sieren.

De eerste tentoonstelling in het Stedelijk Museum iswel een bewijs dat het met het isolement en de afgescheidenheid der kerkelijke kunstenaars, binnen het heiligdom als het ware opgesloten, is gedaan en dat hun arbeid wordt erkend als deel uitmakend van een algemeen Nederlands cultuurbezit.

Zo moet men deze tentoonstelling, onder de titel „Ars Christiana" zien als een naar-buitentreden in kunst en in kunstenaars en als een uitnodiging, ook van onze andersdenkende landgenoten, om te laten zien wat wij kunnen, bezitten en nastreven.

Als katholiek Nederland deze tentoonstelling aldus begrijpt, dan zal het aan belangstelling daarvoor niet ontbreken en zet het nieuwe jaar met dit nieuwe streven vruchtbaar in.

BUIGBARE VENSTERS.

Al pleegt men glas wel eens 's werelds dikste vloeistof te noemen, toch doet de dik-stroperige glasmassa — waarop deze benaming staat — zich bij normale temperatuur helaas aan ons voor als een vrij onhandelbare, harde en brosse substantie. Allen, die wel eens met een gebroken vensterruit gezeten hebben, hebben dit betreurd.

In Duitsland wordt in de laatste tijd een namaak-glassoort vervaardigd, welke in elke gewenste vorm gebogen kan worden, nadat men haar eerst boven het vuur verwarmd heeft.

De naam „glas" slaat enkel op oppervlakkige overeenkomst, aangezien de stof verkregen wordt uit een verfijnd soort hars, dat bereid wordt uit de afvalproducten van hout en kool, waaraan zekere chemicaliën worden toegevoegd, volgens een recept, dat tot op heden streng geheim gehouden is. Het product is volkomen doorzichtig en bovendien veel lichter dan glas, een zeer te waarderen eigenschap, die het bij uitstek geschikt maakt voor vensters en schermen bij vliegtuigen.

Niet-verwarmd laat het zich zagen, snijden en boren als hout, en bij een temperatuur van rond 125 graden is het geheel smeedbaar. Bij iets hoger temperatuur kan het in elke vorm geblazen en gegoten worden.

Deze stof, die de naam van Plexi-glas draagt, is in wezen dus eigenlijk geen glas, doch veel meer een soort celluloid. Haar naam ontleent zij aan haar structuur, en wel aan het feit, dat zij samengesteld uit een ontelbaar aantal fijne vezeltjes.

EEN ULTRAMICROSCOOP.

Op het congres van het Amerikaanse genootschap ter bevordering van de exacte wetenschappen, dat gehouden wordt te Richmond in Virginië, is een nieuwe „ultramicroscoop" gedemonstreerd, waarvan de bouwer, Wladimir Zworykin, beweert, dat hij een vergroting geeft van 1 tot een millioen. Volgens het bericht, dat we in de „Daily Telegraph and Morning Post" vinden, zouden de leden van het congres, die de demonstratie bijwoonden, op het scherm een atoom hebben gezien, dat het uiterlijk had van een fel schitterende lichtbol van 2.5 c.m. diameter. Ook zouden moleculen op het doek zijn getoond, die tegen de wand aanbotsten, alsmede bacteriën, die tot dusver nooit waren gezien, al wist men natuurlijk van haar bestaan. Volgens Zworykin is de grens van de vergrotingsmogelijkheid nog niet bereikt. Zworykin is geboren in Rusland, kwam in 1919 in de Ver. Staten en werd vijf jaar later Amerikaans burger. Hij is directeur van de Electronic Research Laboratory.

Duidelijk is de zaak natuurlijk nog niet geheel, zo commentarieert „Het Vaderland" dit bericht, want bij ultramicroscopisch onderzoek was tot dusver wel de mogelijkheid van het weergeven van de aanwezigheid van zeer kleine lichaampjes bewezen, doch dan was van een waarneming van de vorm van zo'n klein lichaam nooit sprake. Vermoedelijk zal men er t.z.t. wel meer van horen.

De microscoop van Zworykin werkt niet met lichtstralen, maar met electronenstralen. Een sterk magnetisch veld vervangt de optische lens en het oculair is vervangen door een scherm, dat tot fluorescentie kan worden gebracht. Zo is het dan ook mogelijk, dat de demonstratie door vele personen tegelijk op het scherm kan worden gevolgd.

Sommigen willen van alles op de hoogte zijn, en juist daardoor vallen ze in de diepte.

Godsvertrouwen, een goed geweten en gezond zijn de drie beste geneesmiddelen.

Zwaarmoedigheid is aanstekelijk, zeer besmettelijk.

LUCHTBESCHERMING.

Gisterenavond werd in de Zaal der Staten de eerste lezing gehouden van de aangekondigde Serie over luchtbescherming.

De zaal was zeer goed bezet, onder de aanwezigen was ook Z. Excell. Gouverneur Wouters.

Na de inleiding van kapitein Venema, hield de adjudant van de Gouverneur Luitenant van de Laarschot zijn eerste voordracht in twee delen over de mogelijkheid van de luchtaanval en over luchtbescherming en luchtverdediging.

Aan de hand van een kaart van Curaçao en verschillende tekeningen bewees de Spr. de mogelijkheden van luchtaanvallen: toonde ook dat de beschermingsdienst thans georganiseerd diende te worden en deze luchtbeschermingsdienst zich moet uitstrekken over heel de bevolking. Ten slotte dit de luchtbescherming een taak is van het Gouvernement.

Z. Excell. Gouv. Wouters gaf nog tijdens de lezing een nadere verklaring.

Een leerzame avond.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

Generaal Miaja, die voorzitter is van het Conseho National di Defensa, heeft in een radiorede zijn plan uitgesproken voor het sluiten van de vrede. Het comité hoopt binnen 2 à 3 weken met Generaal Franco tot een overeenkomst te komen.

Van Nationalistische zijde wordt medegedeeld, dat Generaal Franco een onvoorwaardelijke overgave eist.

In Madrid hebben de communisten gisteren getracht het comité National di defensa uit de weg te ruimen, hetgeen mislukte.

De vroegere Ministers Negrin en Delvayo zijn in Parijs.

Te Biserta zijn 2 republikeinse kruisers gearriveerd en 6 torpedojagers met 4000 man welke zijn geïnterneerd.

In Oran zijn 50 militairen aangekomen en verschillende burgers. Ook de beruchte La Pasionaria is gevlucht.

Het Nederlandse schip Aurora op weg naar Genua, werd door vliegtuigen aangevallen, echter zonder nadelige gevolgen.

President Roosevelt weigerde een voorstel om het verklaren van oorlog bij wet door het parlement te doen geschieden. Hij deelde verder mede dat de Amerikaanse Neutraliteitswet niets had bijgedragen tot de vrede.

De ex-staatssecretaris Stinson verklaarde dat de 3 democratische grootmachten Engeland, Frankrijk en de Ver. Staten zullen moeten samenwerken om het gevaar te keren, wat van de totalitaire Staten Italië en Duitsland dreigt.

NEDERLAND.

Overgenomen uit de Beurs en Nieuwsb.

Het Ministerie van Defensie bestelde bij de Koolhoven fabrieken een belangrijk aantal verkenners en jagers.

Er bevinden zich thans circa 22.000 legale Joodse vluchtelingen in Nederland.

De 52 jarige baron Desmeth, hofmaarschalk van Hare Majesteit de Koningin is Vrijdag l.l. door een auto aangereden en aan de gevolgen overleden.

De jaarbeurs te Utrecht zal dit voorjaar van 14 tot 24 Maart plaats vinden. De beschikbare ruimte is geheel uitverkocht.

Naar verluidt, heeft de regering het voornemen om de Kamer een crediet te vragen van een millioen gulden voor de inrichting van een concentratiekamp waar 300 Joden die het land op illegale wijze binnenkwamen, kunnen worden ondergebracht, met hunne vrouwen en kinderen. Het nieuwe kamp zou bij Arnhem verrijzen.

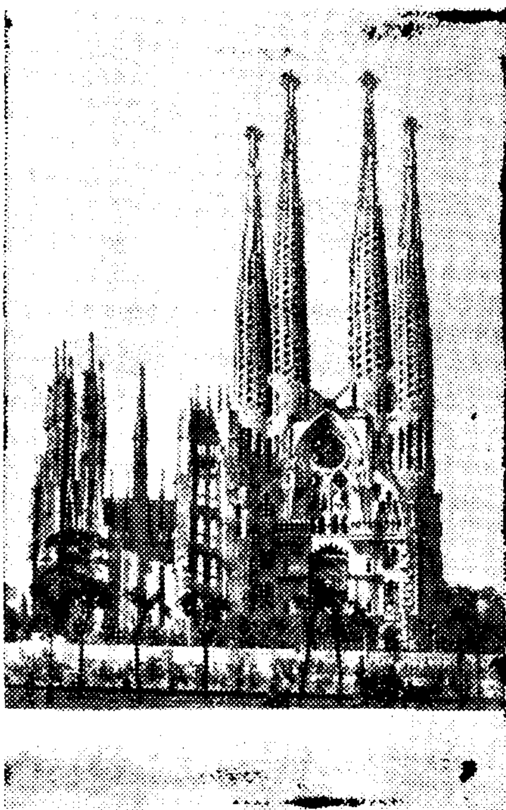
TE VERWACHTEN SCHEPEN OVER DE MAAND MAART 1939.

8	Ned.	Flora	New York	Maracaibo
8	„	El Libertador	Ar.—Maracaibo	Ar.—Maracaibo
8	„	Socrates	pto. Cabello	pto. Colombia
8	„	Strabo	Sto. Domingo	Sto. Domingo
8	„	Midas	Haiti	Haiti
9	„	Simon Bolivar	pto. Colombia	pto. Cabello
9	Duitsch.	Phoenicia	„	„
10	Ned.	Astrea	Maracaibo	pto. Cabello
10	„	Delftdijk	Londen	pto. Colombia
11	„	Helder	Amsterdam	Cristobal
11	„	Poseidon	Antwerpen	Ar.—Maracaibo
11	Fransch.	Wyoming	Le Havre	pto. Colombia.

DE CHEF VAN HET LUCHT-FLOTILLE VAN FRANCO.

Generaal Kindelan, de chef van het lucht-flotille van het Nationalistische leger in Spanje met een van zijn beste vliegeniers, Majoor Garcia Morato.

„SAGRADA FAMILIA"

De illustratie hierboven is een foto van de nog nieuwe kathedraal van Barcelona, maar die nog niet afgebouwd is kunnen worden, vanwege de oorlog.

HALLO! HIER IS DE LORD-MAYOR VAN LONDEN.

Sir Frank Bowater, de Lord-Mayor van Londen, hield onlangs een radiogesrek met zijn collega te New-York, burgemeester La Guardia. De lord-mayor was gezeten in zijn auto en de burgemeester van New-York reed in zijn rijtuig door de straten van zijn stad.

DE LEIDERS VAN HET DERDE RIJK.

„Wist U, dat Goering afstamt van een Broer van den H. Philippus Nerius, en dat hij Familie is van de H. Elisabeth?"

Het Centraal Bureau voor Duitse genealogie heeft de stambomen van de voornaamste persoonlijkheden van het Nationaal Socialistische Duitsland gepubliceerd. De gegevens die deze zorgvuldig bewerkte boeken ons verschaffen, zullen ongetwijfeld ook de aandacht trekken buiten de grenzen van het Derde Rijk.

Waar komen de leidende mannen van het nationaal-socialisme vandaan? Het antwoord hierop wordt ons gegeven, zonder dat zelfs maar de geringste poging wordt gedaan om lastige feiten te verbloemen of een illustere afkomst te verzinnen. Hitler, Hess en Goering blijken aan een zeer verschillend milieu te zijn ontsproten.

Bij Rudolf Hess valt, zowel in goede als in slechte zin, niets te „verbeteren". Hij is van zuiver burgerlijke afkomst en van zuiver Duits bloed. Zijn voorvaderen behoren tot alle lagen der burgerij, van de patriciër af tot aan de kleine ambachtsman. Zij zijn voor de helft Thüringers en Saksen, voor één vierde gedeelte Franken en één vierde Zwitsers. Door zijn grootmoeder, een zekere Buhler uit het kanton Aargau, en de moeder van deze, een Jenny uit het kanton Glarus, is de plaatsvervanger van den Fuhrer een afstammeling van de Tschudi's en de Zwingli's, door een zuster van den Hervormer. Adolfs of zelfs vorstelijke voorvaderen zijn nergens te vinden.

Geheel anders bij Goering. Zowel aan moeders- als aan vaderszijde vinden we hier bij de bloedverwanten in de opgaande lijn adellijke personen. Goering's grootmoeder van vaderszijde heeft het bloed van talloze Italiaanse, Belgische, Rijnlandse en Westfaalse adellijke geslachten in zich verenigd, en de afstand van deze adel naar de hoge adel, naar keizers en koningen rijkt niet ver meer. Goering stamt af van een broer van den H. Philipus Nerius, van de Brusselse Locquenghiens, de Metternichs, Brackels, Merodes, Pallants, Schönborns, v. d. Leyens, Stael-Holsteins en daarmede van de Galens en de Korffs, de Kettlers en Hatzfelds, de Bylandts en Nesselrodes de Quadts en Plettenbergs. En van de voorvaderen van Cratz von Scharffenberg, huwt een Ligniville en daarmede komt het Frans-Lotharingse bloed in deze stamboom.

De dynastieke verbindingen zijn bijvoorbeeld op de volgende wijze te zoeken: de grootmoeder van mevrouw Goering—Nerée was een Von Dorth. Een voormoeder van deze, Anna von Pallant, gehuwd met Von Dorth, stamt via de Rechteren en de Hoomoets van de Culenburgs, in wier geslacht in de 15e eeuw een Götterswick huwde. De betovergrootmoeder van deze, gravin Mechtild von der Lippe, heeft onder de 16 voorvaderen landgraven van Thüringen, markgraven van Meissen, en van Brandenburg, alle nakomelingen van de Karolingers, de Capetingers, de Angelsaksische koningen, de Arpaden, de Piasten, de Rjurykden, de Byzantijnse keizers. Een ander spoor leidt ons van de Metternichs (die eveneens tot de voorvaderen der Von Dorths en Nerée's behoren) naar de Schönborns en de Greifraklau's, de Eltzen en Kerpen, naar de Metzenhausens, Olrey's en Erokentels. De Kerpen voeren ons naar de Beyers von Boppard en Ochsenstein, dezen naar de landgraven van Hessen, de Welfen van Braunschweig en daarmede weer naar de reeds genoemde vorsten. De Erkenteils daarentegen brengen weliswaar het bloed van de meest beroemde kruisvaardersfamilies via de Enghiens en de Briennes, maar men huivert voor het gevaar, dat zich daar achter zoveel glorie verbergt. Afgezien van de Armeense verbindingen, die reeds zeer bedenkelijk naar de sferen van Voor-Aziatisch ras voeren, hebben we daar het geval Tankred. Gautier de Brienne heeft namelijk een dochter Alberia van dien Siciliaansen koning gehuwd, die niet alleen een held van Voltaire en een held zonder meer is, maar ook de held van een subtiele genealogische strijd, waaraan de Duitse rasonderzoekers met hart en ziel deelnemen. Genoemde Tankred is een kleinzoon van koning Roger van Sicilië en... hier begint de ellende.

Een Druppel Semietisch Bloed.

De Duitse onderzoekers doen hun best te bewijzen, dat de betrokken echtgenote geen dochter van den senator Peter Leoni geweest kan zijn, geen zuster van den tegenpaus Anacletus geweest is, want deze was...... de „Paus uit het ghetto" (Gertrud von Le Fort, die de geschiedenis van Anacletus geschreven heeft, stamt af — het zij in de aandacht der ras-maniakken aanbevolen — van die onder de voorvaderen van de Zeppelins en Grimms genoemd zijn). Wanneer de verbinding Sicilië — Pierleone authentiek is (en voorshands houden wij ons daaraan) dan dankt Goering aan zijn koninklijke voorvaderen ook de enige druppel Semietisch bloed, die bij hem is aan te tonen en die al van zeer oude tijd, namelijk uit de 12de eeuw dateert.

Mongoolse voorvaderen echter heeft de Pruisische minister-president, rijksluchtvaartminister, rijksdagpresident enz. in ieder geval: want de H. Elisabeth — hij mag wel zeer trots zijn van haar af te stammen — stamt via de Arpaden en de Rjurikiden van Tugor Kahn der Polowzers.

Dat zijn nu eenmaal de schaduwzijden van al te deftige afkomst!

Adolf Hitler heeft hiervan niet de minste last. Men mag het als een van de meest frappante resultaten der geslachtskunde beschouwen, dat de rijkskanselier in iedere trek, in iedere bijzonderheid van zijn wezen zijn afkomst, die hem tot voor kort nog niet bekend was, weerspiegelt. Hij is van zuivere boerenafkomst en van zuiver Beiers-Oostenrijks bloed. Hofraad Rudolf Koppensteiner, die zelf een verre bloedverwant is van Adolf Hitler heeft deze stamboom met onovertroffen meesterschap uit duizenden bronnen samengesteld. Hoewel het hierbij om louter kleine luiden van het platteland ging zijn in de reeks van 64 voorvaderen nog 37 namen bekend. Van vaderszijde is de lijn tot in de tiende generatie vastgesteld, niets is verbloemd. Men leest, dat de vader van den Fuehrer, een onrustige geest, oorspronkelijk Siekelgruber heette, en onecht kind was en later geëcht werd om de naam van zijn vader, een molenaarsknecht, te dragen. Geen enkele voorvader is boven de onderste volkslagen uitgestegen. Ze bleven allen aan de karige geboortegrond vastzitten. En toch moet in hen de kiem tot hoger opklimmen en tot buitengewone prestaties hebben bestaan. De Stumpners en de Fux'en, boeren uit de omgeving van Zwettl en Weitra in Neder-Oostenrijk, zijn voorvaderen van den Oostenrijksen dichter Hamerling; de naam Klezl herinnert on aan den kardinaal, die het van boerenzoon tot machtig staatsman wist te brengen.

Zal Hitler oud worden?

Ook over de lichamelijke gesteldheid verraden deze tabellen ons veel, dat ons het weerstandsvermogen van Adolf Hitler doet begrijpen. Van 78 mannelijke voorvaderen, wier leeftijd uit de bronnen werd vastgesteld, zijn er 6 meer dan negentig jaar oud geworden, één zelfs 98. Hun gemiddelde leeftijd bedraagt 70 jaar. Wat dat voor vroegere eeuwen en voor de armoedige levensomstandigheden van kleine boeren betekent, behoeven we niet nader te zeggen.

Tenslotte willen we nog wijzen op de noodzakelijkheid, om bij het onderzoek naar de afstamming steeds gebruik te maken van onaantastbaar materiaal. In de storm- en drangperiode van Hitler heeft men over hem de meest dwaze dingen verteld. Hindenburg moet hem in een kwade bui eens den „böhmischen Gefreiten" (Boheemsen Korporaal) genoemd hebben, prins Starhemberg hoonde hem als Slavischen bastaard, ja, Weense Joodse journalisten hebben hem zelfs tot Semiet verklaard. Men heeft den stichter van de NSDAP van iedere denkbare afkomst die met zijn politieke wereldbeschouwing in strijd was „beschuldigd". Zo zijn er in Polen Joden, die Hitler heten, één zelfs Adolf, die een verzoek tot naamsverandering indiende, omdat hij de ironie van zijn naam niet meer kon verdragen. Fluks construeerde de Weense publicist Klebinder, die later zelfmoord heeft gepleegd, een stamboom, die den voorvechter van het antisemietisme van Joden deed afstammen. De dilettanten, die maar weinig van genealogie afweten, zouden nog heel andere ogen hebben opgezet, wanneer zij geweten hadden, dat een Simon Pollack tot de voorvaderen van Adolf Hitler behoorde. Maar... dat was een brave boerenkerel, wiens Arische afstamming van alle smetten vrij is!

EEN MERKWAARDIGE SOCIALISTISCHE ERKENNING.

Bij de doodsbaar van den eens machtigen en rijken petroleumkoning Sir Henri Deterding, die onlangs in zijn Zwitsers vacantieverblijf plotseling stierf, schrijft de socialistische heer Kleerekoper in Het Volk het volgende fijn gestyleerd en juist schetsje:

„Het sterven van een grootmacht dezer wereld als de heer Deterding is wel uitermate geschikt om ons weer bij te brengen, welk een ding van niets tenslotte toch een mensenleven is. Gisteren nog een albeheersend gebieder over wie-weet-hoeveel mensen en belangen. Vandaag een handvol stof.

We hebben het allemaal zo verschrikkelijk druk met onze gewichtige bezigheden, omdat het gehele leven één voortgezet streven betekent om aan de laatste overgang naar het handjevol stof niet te denken?

En hierin zijn gelovigen en ongelovigen, ondanks de verschillende kijk op wat daar verder volgt, volkomen gelijk. Alle mens is druk in de weer om aan het slot niet te denken, zelfs op de ogenblikken, dat men er geest en gemoed van vervult. Er zijn uitzonderingen, maar nauwelijks genoeg om de regel te bevestigen.

Maar al is zo de waarheid omtrent de mens, toch treft het duizenvoudig sterker bij het heengaan van een Deterding dan van een grootmachtig koning uit het rijk van de geest, een Lorentz, een Currie bijvoorbeeld.

Want bij de kist, waarin een vorst van het stoffelijk leven wordt weggelegd, voelt men zo sterk de ijdelheid, de vergeefsheid, het vluchtige van een koninkrijk als dit. Wat had zulk een wilskracht, zulk een arbeidsvermogen, zulk een bouwtalent, kunnen scheppen, ware het inderdaad in dienst van de organisatie de mensengemeenschap zelve gesteld!

Hoeveel millioenen harten zouden dan ontroerd geklopt hebben bij dit graf, die nu onbewogen blijven, terwijl het fantastisch levensbericht van zoveel materieel welslagen gelezen wordt.

Op zijn wijze was deze Sir Henry zeker een groot man. Maar de laatste ademtocht was de absolute grens van deze grootheid.

De onsterfelijkheid is niet van de stof, maar van de geest alleen."

Aldus de heer A.B.K.

Helaas is het juist, dat ook vele gelovige mensen en ook katholieken altijd zo druk bezig zijn met hun jacht naar het goud, dat zij aan de dood niet denken.

Maar de Christelijke en kath. levensbeschouwing leert het tegendeel. Zij zet het geestelijke voorop en waarschuwt de mens elke dag, het eeuwige geestelijke niet prijs te geven voor het tijdelijk stoffelijk gewin.

BOEKBESPREKING.

DE KORTSTE WEG.

Het nationale epos van Barents en Heemskerck.

De overwintering op Nova Zembla blijft een der hoogtepunten van onze vaderlandse geschiedenis.

Nog altijd is het een van de niet al te vele hoofdstukken uit het bedrijf te land en ter zee, waarbij de schooljeugd ademloos toeluistert.

In deze episode van de eigen geschiedenis ontmoeten immers de hevigste romantiek en de nuchterste plichtsbetrachting, de rustige heldhaftigheid en de primitieve angst elkander op een wijze als de jeugd gemeenlijk alleen in Indianenboeken en avonturenromans verhaald worden.

Maar is de geschiedenis eigenlijk erg bekend? Zo bekend als ze verdient, en zeker verdient in een tijd waarin het zaak is de jeugd de nationale helden te laten zien in al de eigenheid van hun wezen en als de typische stoere Nederlanders van vroeger dagen?

Men mag er gerust aan twijfelen

De prachtige uitgave van de Linschoten-vereniging komt uiteraard niet onder veler bereik, en daarom was het een goede gedachte van de Uitgeverij Het Spectrum te Utrecht, aan den historicus Dr. A. C. J. de Vrankrijker een bewerking van de historie te vragen voor haar bekende Schijnwerper-reeks.

Nu de uitgevers de moeite namen het boekje met vier en twintig interessante oude gravures te illustreren, won het nog aan inzicht en behoorlijkheid.

Het zal zeker velen enige tijd kostelijk bezig houden en even aan het nadenken zetten over vroeger dagen en hun stoere karakters.

De takken, die de meeste vruchten dragen, buigen het diepst naar beneden.

Zielemoordenaars zijn gevaarlijker dan struikrovers.

Niet de geloofsgeheimen maken de godsdienst vijanden, maar de onverbiddelijke zedenwet; niet de ware wetenschap, maar het zedenbederf.

Een huis is meestal vol verdriet,
Als d'henne kraait en 't haantje niet.

Men krijgt meer mensenkennis door te trachten de mensen te verstaan, dan door hen te bevitten.

Vrienden mogen kijven
En steeds vrienden blijven
Maar men acht geen vrind,
Die draai zoals de wind.

Nooit zal de rechtvaardigheid instaat zijn om orde te brengen in de maatschappelijke verhoudingen, als niet de geest der liefde in haar woont, die niet op beloning let en niet eindigt bij de grenzen der plichten, maar diegrootmoedig is en zich om Gods Wil over de mensen ontfermt.

DE WINDSORS MET HUN HONDEN.

De Hertog en Hertogin van Windsor, na hun vacantie aan het station van Parijs met hun honden.

Copyright P I B Box 6 Copenhagen

ADAMSON HAAT MODERNE UITVINDINGEN.